Az?rbaycan Respublikas? Fövq?lad? Hallar Nazirliyinin

04 avqust 2010-cu il tarixli, 078 nömr?li

?mri il? t?sdiq olunmu?dur

**1. Ümumi müdd?alar**

1.1. "G?nc xilasedici v? yan??nsöndür?n" yar??? orta v? ümumt?hsil m?kt?bl?rinin ?agirdl?ri aras?nda fövq?lad? hallara haz?rl?q sah?sind? fiziki v? intellektual müsabiq?l?rd?n ibar?t yar??d?r. Yar?? Az?rbaycan Respublikas?n?n Fövq?lad? Hallar Nazirliyinin t??kilatç?l??? v? T?hsil, G?ncl?r v? ?dman Nazirlikl?rinin d?st?yi il? keçirilir.

1.2. Yar???n keçirilm?sinin ?sas m?qs?dl?ri a?a??dak?lard?r:

- yeniyetm? v? g?ncl?rin fövq?lad? hallara haz?rl?q s?viyy?sinin yüks?ldilm?si;

- m?kt?blil?r? ??xsi v? ictimai t?hlük?sizliy? m?suliyy?tli yana?ma hissinin a??lanmas?;

- g?nc n?sl? h?rbi-v?t?np?rv?rlik ruhunun a??lanmas?;

- m?kt?blil?r aras?nda sa?lam h?yat t?rzinin t?bli?i;

1.3. Yar?? a?a??dak? s?viyy?l?rd? keçirilir:

- m?kt?bdaxili-seçm? yar??lar;

- rayon (??h?r) yar??lar?;

- zona yar??lar?;

- ümumrespublika yar??lar?.

1.4. M?kt?bdaxili-seçm? yar??lar orta v? ümumt?hsil mü?ssis?l?rinin r?hb?ri t?r?find?n t?sdiq olunmu? proqram ?sas?nda keçirilir.

1.5. Rayon (??h?r), zona v? ümumrespublika yar??lar? Fövq?lad? Hallar Nazirliyi, T?hsil Nazirliyi, G?ncl?r v? ?dman Nazirliyinin yerli qurumlar?n?n d?st?yi il? h?yata keçirilir.

1.6. Yar??lar ??rait? uy?un olaraq haz?rlanm?? proqram ?sas?nda h?yata keçirilir.

1.7. Ümumrespublika yar??lar?nda zona yar??lar?n?n qalibi olan komandalar i?tirak edirl?r.

**2. Yar??lar?n haz?rlanmas? v? keçirilm?si**

2.1. Yar??lar Az?rbaycan Respublikas? Fövq?lad? Hallar Nazirliyi, T?hsil Nazirliyi, G?ncl?r v? ?dman Nazirliyinin nümay?nd?l?rind?n ibar?t T??kilat Komit?si t?r?find?n t??kil olunur.

T??kilat Komit?sinin t?rkibi, yar??lar?n keçirilm? vaxt?, yeri v? haz?rl?q ard?c?ll???, h?mçinin x?rcl?rin smetas? Fövq?lad? Hallar Nazirliyinin müvafiq ?mri il? t?sdiql?nir.

2.2. Yar??lar?n keçirilm?si üçün Hakiml?r Kollegiyas? yarad?l?r. Hakiml?r Kollegiyas?n?n komplektl??dirilm?si Fövq?lad? Hallar Nazirliyinin regional m?rk?zl?ri, T?hsil Nazirliyi, G?ncl?r v? ?dman Nazirliyinin yerli qurumlar? t?r?find?n apar?l?r.

Hakiml?r Kollegiyas?n?n t?rkibini v? i? prinsipini T??kilat Komit?si mü?yy?n edir.

Hakiml?r Kollegiyas?n?n t?rkibin? yar??lar?n ba? hakimi, ba? hakimin t?hlük?sizlik m?s?l?l?ri üzr? müavini, yar??lar?n katibi, yar?? növl?rin? müvafiq hakiml?r, m?rh?l?l?r üzr? hakiml?r daxildir.

2.3. Rayon,(??h?r), zona v? ümumrespublika yar??lar?nda i?tirakç?lar haqq?nda m?lumat toplanmas? üçün T??kilat Komit?si üzvünün r?hb?rlik etdiyi Mandat Komissiyas? yarad?l?r. Ba? hakimin t?hlük?sizlik m?s?l?l?ri üzr? müavini v? yar??lar?n katibi d? Mandat Komissiyas?na daxil edilir.

2.4. Yar??lar nümun?vi yar?? proqram?na uy?un h?yata keçirilir. (?lav? 1)

## 3. Yar?? i?tirakç?lar?

3.1. Yar??lar kiçik (12-14 ya?) v? böyük (15-17 ya?) olmaqla 2 ya? qrupunda keçirilir.

3.2. Komandalar?n t?rkibin? 7 i?tirakç?, 3 mü?ayi?tçi (komandan?n r?hb?ri, onun müavini v? t?rbiy?çi) daxildir.

3.3. Yar???n bütün i?tirakç?lar? çöl ??raitind? ya?ama??, gec?l?m?yi, tonqalda yem?k haz?rlama?? v? üzm?yi bacarmal?d?rlar.

3.4. Komanda üzvl?ri çöl ??raitind? ya?amaq üçün ??xsi v? komandaya aid z?ruri geyim v? l?vazimatlarla t?chiz olunmal?d?rlar.

## 4. Dü??rg?l?rin haz?rlanmas?

4.1. Dü??rg?l?rin yerini T??kilat Komit?si yerli icra hakimiyy?ti orqan?n?n raz?l??? il? t?yin edir. Bu zaman ?razinin iqlim v? co?rafi ??raiti n?z?r? al?nmal?d?r. Dü??rg? ümumi?l?k magistral yollardan k?narda yerl??m?li v? s?rh?dl?r t?yin edilm?lidir.

4.2. Dü??rg? qurulark?n hakiml?r korpusu v? i?tirakç?lar üçün ya?ay?? yeri, komandalar?n düzülm?si üçün sah?, t?s?rrüfat zonas?, sanitar qov?aqlar? v? dayanacaq yerl?ri n?z?r? al?nmal?d?r.

4.3. Ya?ay?? zonas?nda çad?rlar s?ra il? qurulmal?d?r. S?ralar aras?nda m?saf? 5 m, çad?rlar aras?nda m?saf? is? 2,5 m olmal?d?r. H?r komandan?n qar??s?nda onun ad? yaz?lan n?qliyyat vasit?si dayanmal?d?r.

4.4. Hakiml?r korpusunun ya?ay?? yerind? hakiml?rin istirah?ti üçün olan çad?rlardan ?lav? hakiml?rin kollegiya v? komanda r?hb?rl?ri il? iclaslar?n keçirilm?si üçün çardaq qurulmal?d?r.

4.5. Hakim v? i?tirakç?lar?n ya?ay?? yerl?rinin aras?nda üstünd? "G?nc xilasedici v? yan??nsöndür?n" yar??lar?n?n keçirilm? ??rtl?ri, m?rh?l? yar??lar? v? müsabiq?l?rinin ??rtl?ri, m?rh?l?l?r üzr? informasiya, ba?lan??c protokollar?, bütün xidm?ti hey?tin yerl??m? sxemi, günün bölünm? plan?, dü??rg?nin i? qaydalar?, elanlar v? s. as?lan m?lumat lövh?l?ri qoyulmal?d?r.

4.6. Dü??rg? yan??ndan mühafiz? qaydalar?na ciddi riay?t olunmaqla qurulmal?d?r. ?razi daimi olaraq tullant?lardan v? quru otdan t?mizl?nm?lidir. Dü??rg?nin ?razisind? yan??nsöndürm? l?vazimatlar? as?lmal?d?r. Dü??rg?d?n 40 m-d?k m?saf?d? tez alovlanan vasit?l?rl? od qalamaq, çad?rlar?n i??qland?r?lmas? üçün aç?q odlardan (kibrit, al??qan, ?am v? s. ) istifad?, yan??nsöndürm? vasit?l?rinin yerl??diyi ?raziy? ged?n yolu k?sm?k qada?and?r.

## 5. Dü??rg?nin tibbi t?chizat?

5.1. Yar?? i?tirakç?lar? daimi tibbi n?zar?td? saxlanmal?d?r. Dü??rg?nin ?razisind? v? müsabiq?l?rin keçirildiyi yerl?rd? z?d?li i?tirakç?lara ilk tibbi yard?m göst?rm?k üçün tibb i?çil?rin? xüsusi yer ayr?lmal? v? z?ruri hallarda onlar?n tibb mü?ssis?l?rin? apar?lmalar? üçün t?cili yard?m ma??n? il? t?min olunmal?d?r. Ya?ay?? yerl?ri v? yem?kl?ri daim h?kim n?zar?tind? olmal?d?r.

## 6. Yar??larda t?hlük?sizliyin t?min olunmas?

6.1. Yar??lar keçiril?n zaman i?tirakç?lar?n, hakim v? tama?aç?lar?n t?hlük?sizliyi t?min olunmal?d?r. Yar??lar vaxt? t?hlük?sizliyin t?min olunmas? üçün ?sas m?suliyy?ti ba? hakim v? ba? hakimin t?hlük?sizlik m?s?l?l?ri üzr? müavini da??y?r.

6.2. Yar??larda t?hlük?sizliyin t?min olunmas? t?dbirl?rin? a?a??dak?lar aiddir:

- yar??lar üçün yerin (paliqon), mar?rutlar?n düzgün seçilm?si, onlar?n t?hlük?sizlik normalar?na uy?un haz?rlanmas? v? mühafiz?si;

- yar??lar?n keçirilm?si zaman? nizam-intizam?n qorunmas?;

- yan??ndan mühafiz? t?dbirl?rinin t??kili;

- yar??lar zaman? tibbi-profilaktik t?dbirl?rin t??kili;

- yar?? i?tirakç?lar?n?n, hakim v? xidm?ti personal?n isti yem?k v? içm?li su il? t?min olunmas?, i?tirakç?lar?n istifad? etdikl?ri su m?nb?l?rinin yoxlan?lmas? v? suyun mü?yy?n olunmu? m?nb?l?rd?n g?tirilm?si;

- xilasetm? xidm?tinin d?qiq i?l?m?si;

- ??raitd?n as?l? olaraq t??kilatç?lar?n laz?m bildiyi ?lav? t?dbirl?rin keçirilm?si;

- yar?? m?saf?sinin start v? fini? hiss?sinin r?ngli lent v? yaz?larla i?ar?l?nm?si;

- i?tirakç?lara t?hlük? tör?d? bil?n ?razil?rd? x?b?rdaredici i?ar? v? yaz?lar?n qoyulmas?.

6.3. Yar??lardan k?nar vaxtda yar?? i?tirakç?lar?n?n h?yat v? sa?laml???n?n t?hlük?sizliyinin t?min olunmas?, i?tirakç?lar t?r?find?n t?hlük?sizlik texnikas? qaydalar?na riay?t olunmas?, nizam-intizam?n qorunmas? m?suliyy?ti komanda r?hb?rl?rinin üz?rin? dü?ür.

6.4. Dü??rg?l?rin t??kil olundu?u müdd?td? ümumi t?hlük?sizliy? Fövq?lad? Hallar Nazirliyi t?r?find?n t?yin olunmu? dü??rg? r?hb?rl?ri cavabdehdirl?r.

6.5. Z?r?rç?k?nl?rin da??nmas? vasit?l?ri istisna olunmaqla ba?qa dig?r ?ll? düz?l?n vasit?l?rd?n istifad? qada?and?r. Bütün xüsusi istehsal olunan qur?ular yaln?z T??kilat Komit?si t?r?find?n yarad?lm?? texniki komissiyan?n icaz?sind?n sonra m??ql?rd? v? yar??larda istifad? oluna bil?r.

## 7. N?tic?l?rin hesablanmas? prinsipl?ri

7.1. Komandalar?n distansiyalar? keçm?si a?a??dak?lar üzr? hesablana bil?r:

- keçm? vaxt? il?;

- al?nm?? c?rim?l?rl?;

- c?rim? ballar? il?;

- vaxt?n c?mi il?.

Keçm? vaxt? komandan?n ?n ax?r?nc? i?tirakç?s?n?n fini?? çatd??? yekun qiym?tidir.

7.2. Komandan?n n?tic?si yar??lar?n m?rh?l?l?rinin n?tic?l?rinin c?mi il? hesablan?r.

Komandan?n tutdu?u yer onun n?tic?l?ri il? mü?yy?n olunur. ?g?r komandalar?n n?tic?l?ri b?rab?r olsa, o zaman ?n az c?rim? bal? toplayan komanda qalib say?l?r. ?g?r c?rim? ballar? da eynidirs?, o zaman “Axtar??-xilasetm? i?i” v? “Ya?am mar?rutu” adl? müsabiq?l?rd? Hakiml?r Kollegiyas? t?r?find?n ?n yax?? qiym?tl?ri alan komanda qalib say?l?r.

7.3. Bir v? ya bir neç? m?rh?l?d?n ç?xar?lan komandalar, ç?xar?lma s?ras? il? n?tic?l?ri tam hesablanm?? komandalar?n arxas?na düzülür.

7.4. Ümumi hesablamada komandalar?n yeri onlar?n ayr?-ayr? m?rh?l?l?rd?ki n?tic?l?ri il? mü?yy?n olunur. N?tic?l?r b?rab?r oldu?u zaman ?n uzun m?saf?d? olan “Ya?am mar?rutu” üzr? ?n yüks?k bal toplam?? komanda qalib olur.

Heç bir bal toplamayan komandalar ümumi hesablamada sonuncu yerd? hesab olunur.

## 8. Mükafatland?rma

8.1. Ümumi hesablamada I-III yerl?ri tutan komandalar diplomlarla, i?tirakç?lar, r?hb?rl?r, onlar?n müavinl?ri v? t?rbiy?çi h?diyy? v? diplomla t?ltif olunur.

8.2. Ayr?-ayr? növl?rd? I-III yerl?ri tutan komandalar h?diyy? v? diplomlarla, i?tirakç?lar, r?hb?rl?r, onlar?n müavinl?ri v? t?rbiy?çi diplomlarla t?ltif olunur.

8.3. Yar???n T??kilat Komit?si ayr?-ayr? m?rh?l?l?rd? f?all?q göst?r?n komandalar v? i?tirakç?lar üçün ?lav? mükafatlar n?z?rd? tutmal?d?r.

## 9. Komandalar?n maliyy?l??dirilm?si

9.1. ??tirakç?lar?n yar???n keçirildiyi ?raziy? gedi? g?li?l?ri, laz?mi ??yalarla t?min olunmas? v? yar?? il? ba?l? bütün x?rcl?ri ?hat? ed?n x?rcl?r smetas? T??kilat Komit?si t?r?find?n haz?rlan?r.

## 10. ?riz?l?rin q?bulu

10.1. ?riz?l?r (?lav? 3) yar???n ba?lanmas?ndan ?n az? 15 gün ?vv?l, a?a??da göst?rilmi? ard?c?ll?qla t?qdim olunmal?d?r:

- m?kt?bdaxili-seçm? yar??larda sinif r?hb?ri t?r?find?n m?kt?b direktoruna;

- rayon yar??lar?nda m?kt?b direktoru t?r?find?n yerli t?hsil ?öb?l?rin?;

- zona yar??lar?nda yerli t?hsil ?öb?l?ri t?r?find?n Fövq?lad? Hallar Nazirliyinin regional m?rk?zl?rin?;

- Ümumrespublika yar??lar?nda Fövq?lad? Hallar Nazirliyinin regional m?rk?zl?rind?n – T??kilat Komit?sin?.

10.2. Komandan?n r?hb?ri yar??a g?l?rk?n Mandat Komissiyas?na a?a??dak? s?n?dl?ri t?qdim etm?lidir:

- vahid formada sa?laml?q haqq?nda aray??; (?lav? 4)

- komandan?n gönd?rilm?si bar?d? t?hsil mü?ssis?sinin ?mrind?n ç?xar??;

- komandan?n r?hb?ri, onun müavininin v? t?rbiy?çinin ??xsiyy?t v?siq?si, ezamiyy? v?r?qi;

- i?tirakç?lar?n ??xsiyy?tini t?sdiq ed?n s?n?d (do?um haqq?nda ??had?tnam? v? ya ??xsiyy?t v?siq?si);

- i?tirakç?n?n müvafiq t?hsil mü?ssis?sind? t?hsil ald???n? t?sdiq ed?n s?n?d;

- i?tirakç?n?n valideyninin raz?l???n? t?sdiq ed?n s?n?d.

---

**?lav?l?r:**

1. Yar??lar?n nümun?vi proqram?

2. Komandan?n t?chizat siyah?s?

3. ?riz?

4. Vahid formada sa?laml?q haqq?nda aray??

“G?nc xilasedici v? yan??nsöndür?n” yar???n?n keçirilm?si üzr? regional m?rk?zl?r